

GRØNT FLAGG PÅ BERG BARNEHAGE

2011/2012

Tidligere prosjekter:

2006/ 2007 varmkompostering
2007/2008 kjøkkenhage
2008/2009 forbedring av kjøkkenhagen
2009/2010 hagevandring
2010/2011 resirkulering av avfall

Evaluering av tidligere prosjekt:

Varmkomposteringen har blitt en daglig rutine for alle avdelingene. Barna kaster matavfallet i kompostbøtta og noen av dem er veldig ivrige på å være med når kompostbøtta tømmes i kompostbingen.

Kjøkkenhagen har også fungert greit. Barna koste seg med sukkererter i høst og de er ivrige på å være med å vanne. Gulrøttene ble ingen suksess. Det ble for tørt til dem i sommer, men potetene ble fine. Vi hadde ei fin potetuke i oktober.

Hagevandringene holder vi fortsatt på med. De har delvis vært som valg og delvis i aldersgruppene. Vi har ikke hatt så mange hagevandringene som tidligere, men de vi har hatt har fungert godt.

Årets prosjekt: resirkulering av avfall.

Alle avdelingene har jobbet godt med resirkulering i denne perioden. På evalueringsskjema har personalet svart at de har opplevd det som meningsfullt å jobbe med dette tema. Både barn og voksne har fått en mye mer bevissthet på hvor det forskjellige avfallet skal kastes og også bevissthet om hvordan vi kan redusere avfallet. Vi har fått mer bevissthet rundt ressurs bruk. Vi brukte filmen "Hvor blir det av alt sammen" (LOOP Miljøskole)l. De fungerte godt som informasjon og fin inspirasjonskilde.

Foreldrene har fått månedlig informasjon om hva vi har jobbet med gjennom Bergnytt.

I august/september var matavfall og innhøsting tema. Da koste vi oss med kjøkkenhagens gleder og vi hadde innføringskurs om kompostering for barna. De fleste av dem var godt kjent med komposten fra før. Vi prøvde også ut hvordan det var å kompostere forskjellige slags avfall i et skogområde. Vi gravde ned matavfall, plast, papir og metall. Noe av matavfallet pakket vi inn i en plastpose. Dette gravde vi ned i september. Vi lagde et kart slik at vi skulle finne det igjen. I mai gravde vi det opp igjen. Da kunne barna finne igjen metallet, delvis papiret og plastposen. Druene og bananskallet som var inni plastposen var der fremdeles, mens det andre matavfallet var borte.

I oktober/november/desember hadde vi papir som tema. Det var et prosjekt som fungerte godt for alle avdelingene. Barna lagde papir av melkekartonger og avispapir. Papiret ble brukt til kort på julegavene. De lagde også handtrykk i papirmasse. Dette ble fine julegaver. Noen av barna syntes papirmassen var klissete og ekkel å ta på, mens andre syntes det var morsomt å klisse med massen. Vi hadde samlinger der vi snakket om hva papiret er laget av, og at det er lurt å redusere bruken av trær til papir fordi vi er avhengig av å ha skogen. Tellingen av melkekartonger fungerte bedre på den ene storavdelingen enn den andre. Vi valgte kanskje en periode der det var mange aktiviteter fra før (desember). Barna på småbarnsavdelingen rev biter og limte et stort bilde av forskjellige slags papp og papir. Morsomt.

I januar/februar/mars var tema glass/metall. Barna har sett filmen om hva glasset og metallet kan bli til dersom det blir resirkulert. Resirkuleringsturene har vært fine. Det har vi hatt samtaler og fabuleringer med barna om hva glasset og metallet kan bli til. Vi har i samlinger sett på forskjellen på metall og glass. Barna har blitt kjent med forskjellige avfall-symboler og noen har vært på symbol-jakt i nærmiljøet. Småbarnsavdelingen hadde "Skindvotten" som tema i samlingene sine. Der ble en tom leverposteiboks forvandlet til en frosk, eggkartong ble til mus, sølvfolie til hare og smoodieboks til bjørn.

Vi startet å samle inn metallringer fra metallbokser. Barna har fått med seg ringer fra familie og venner. De har vært veldig ivrige. Disse ringene skal vi sende til Johanniterordenen i Fredrikstad. De sender dem videre til Artificial Leg Foundation i Bangkok, Thailand, der metallet blir brukt til proteser og rullestoler.

I april/mai/juni har plast vært tema. Denne perioden har vært hektisk med mange andre aktiviteter, så vi har ikke fordypet oss så veldig i dette tema. Men vi har vært på besøk på Remida-sentret og laget forskjellige figurer av resirkulerbart materiale der. Vi har også hatt samlinger der vi har demontert en gammel tv og et tastatur på en pc. Barna brukte delene til å lage roboter og andre figurer av det de fant inni disse. Vi har tatt vare på toppene til melkekartongene. De blir brukt til penger, brikker til spill og i mengdetrening.

Miljøkaptein: I starten fungerte det veldig godt. Barna var ivrige. Det var spennende å få på seg RBK-trøyene og utføre oppgavene til miljøkapteinen. Etter hvert har det sklidd ut litt. Trøyene ble for trange til å få utenpå vinterdressen når kompostbøtta skulle tømmes og noen av barna var mer opptatt av leken sin enn å utføre miljøkapteinoppgavene. Vi vil likevel fortsette med miljøkapteinordningen. Det er stas for enkelte av barna, så vi voksne må bli flinkere til å ta dem med i jobben.

Vi har vært med på **ruskenaksjonen** som grønn barneby i Trondheim arrangerte i mai. Det fungerte fint. Vi samlet inn ca.60kg. forskjellig avfall. Både barn og voksne var veldig ivrige.

Barneintervju:

- **Hvorfor legger vi avfallet i forskjellige dunker?**

Fordi det kan bli til noe nytt.

Det kan bli til nye flasker

Blikkboksene kan bli til nye blikkbokser

Ølboksene kan bli til nye ølbokser

For å få nye ting tilbake

Det er bra for miljøet

Fordi vi har fått (grønt) flagg

For å få bort søppelet

Vi sorterer glass og metall sammen, men plast for seg sjøl

Boksene og flaskene skal bli til nye bokser og flasker

- **Hva skjer med avfallet?**

Plastikken kan bli til ny plastikk

Bleiene kan vi ikke bruke på nytt. De blir brent

Varmen kan vi bruke til strøm – varme opp husene

Flaskene kan vi bruke igjen og drikke av dem

Kanskje noen andre får flaskene

Vi kaster matavfallet i komposten. Da blir matavfallet til jord

Jorda tar vi i potetåkeren

Markene synes kompostjorda er god

Fine flasker blir vasket og får ny brus
Glassflaskene blir knust i konteineren
Vi får dem igjen som nye ting
Vi kaster maten i komposten
Maten blir til jord
Vi skyller og teller alle melkekartongene. De blir til papir.

Oppsummering: Vi kunne godt ha hatt hvert tema over et lengre tidsrom. Da hadde vi hatt mulighet til å fordype oss mer i hver av dem. Det har av og til opplevdes litt hektisk i tillegg til alle de andre temaene vi holder på med i barnehagen. Det har likevel vært et nyttig tema å jobbe med. Vi har måttet ta et nytt fokus og utvidet repertoaret vårt i samlingene. Det har vært spennende og meningsfullt.

Miljøråd har i denne perioden bestått av en fra hver avdeling + styrer; Solveig (Parken), Arnt (Hagen), Ingjerd (Frydenberg) og Lisbeth (styrer). Solveig går ut av miljøråd og Tone kommer inn til neste periode. Ingjerd fortsetter som leder.

BILDER:

Den resirkulerte maten ble til kompost som vi brukte til å forbedre jorden til potetåker og blomster- og grønnsakskasser.

Resirkuleringsturer holdt vi gjennom hele året!

Plast, metall og alle mulige småting ble til flotte fantasifugler på Remidasenteret.

Fantasidyrene ble til en flott utstilling under sommerfesten, til glede for foreldre, barna og de voksne ved barnehagen.

Ruskenaksjonen:

I mai og juni var vi med på Grønn Barneby Trondheims "Ruskenaksjonen".

Stolte barn med dagens fangst!

Neste periodes tema:

100 METER SKOGEN

Beskrivelse: Vi ønsker i denne perioden å ha fokus på uteliv. Vi vil bruke friområder i gangavstand fra de forskjellige avdelingene på barnehagen. Avdelingene Parken og Hagen vil ha gressmatta på Tyholdt som sitt område og avdeling Frydenberg vil ha Bekkvolldalen, skogområdet ved gjerdet til Moholdt kirkegård. Vi har brukt disse områdene sporadisk tidligere. Nå ønsker vi å bruke dem ukentlig gjennom hele året. Vi vil kalle disse områdene våre hjemmeområder, vår ”hundremeter skog”. Vi vil passe på dem ved å holde dem fri for avfall. I Bekkvolldalen kan vi gjøre dette i samarbeid med Eberg skole. Området blir brukt mye av klasser derifra. Vi vil ta kontakt med historielaget for å få greie på hvordan området så ut og ble brukt i gamle dager.

Vi vil følge med på hvordan områdene forandrer seg gjennom årstidene. Vi vil bruke disse områdene til forskjellige aktiviteter ut fra fagområdene i rammeplanen (se mi-planen). For å få ideer til aktiviteter kan vi gå inn på Grønn Barneby, Trondheim sin hjemmeside. Der er det mye å hente.

Mål:

- Komme oss mer ut på tur med barna gjennom hele året.

Delmål

Kunnskapsmål:

- Gi barna kunnskaper om hva som skjer i naturen gjennom en hel års-syklus.

Holdningsmål:

- Lære barna at vi må passe på området vårt og holde det fritt for søppel.
- Lære barna å vise respekt for alt levende; både jorda, planter, dyr, hverandre og seg selv.

Opplevelsesmål:

- La barna få en felles opplevelse ved å være på tur i de forskjellige årstidene.

MILJØREGLER:

- * Ta med pose til å samle søppel i på hver tur
- * Barna skal rydde og ta med alt avfall etter seg selv
- * Vi ser etter at det ikke er søppel etter oss før vi forlater området
- * Vise hensyn til og passe på trær og planter på området vårt
 - ikke bryte greiner på trær og busker

Tradisjonen tro hentet vi egg for å klekke ut kyllinger. Samtidig fikk vi et hyggelig gjensyn med ei høne som hadde vært kylling hos oss i fjor!

Vi holdt en fuglekasse lek, hvor barna først bygde rede. Etterpå var de fugleunger, som skulle mates...

... og etterpå måtte fuglefar hente bæsjen, slik småfugler gjør!

Mi – plan

<p><u>SPRÅKLIG</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Eventyr på tur • Tekstskaping etter turen • Samtaler • Benevnelse av det vi ser • Lage historie fra plassen • Språkstimulering • Bruke bøker • Begreptrening • Historier fra gamle dager 	<p><u>LOGISK/ MATEMATISK</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lage varder • Avstandsmåling • Telle skritt • Bygge hytte • Telle ulike vegetasjon • Bygge av material/kvister vi finner • Sortere • Trene på ulike former 	<p><u>ROMLIG/ VISUELL</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bruke naturmaterialer i forming • Dramatisere eventyr på tur • Ha formingsaktiviteter på tur • Lage kart over området • Bygge rede (forming) • Male/tegne fra hundremeterskogen • Male/tegne dyrene • Bilder fra gamle dager
<p><u>SOSIAL</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Felles opplevelse • Ta hensyn til hverandre • Samarbeide om felles prosjekt • Samarbeide om å holde hundremeterskogen ryddig 	<p>100 METER SKOGEN</p>	<p><u>MUSIKALSK</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Høre fuglelyder • Synge når vi går • Bruke motivasjonssanger/re gler når vi går • Sanger som følger årstidene • Lage "rap"
<p><u>PERSONLIG</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Se seg selv i forhold til kretsløpet og naturens prosesser • Bli vant til forskjellige årstider • Øke kjennskapen til naturen • Lærer å ta vare på naturen • Får et eierforhold til plassen • Tarkus 	<p><u>KROPPSLIG/ KINETISK</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi går på tur • Beveger oss på forskjellig underlag • Kjenne forskjellige værtyper på kroppen • Klatre i trær • Sykle • Ake • Gå på ski • Håndtere redskap 	<p><u>NATURALISTISK</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gjenkjenne ting i naturen • Ta vare på naturen • Følge årstidene • Herbarium • Terarium • Se forandringen i naturen/årstiden • Hvilke dyr bor der • Henge opp fuglekasser

Aktivitetsplan grønt miljø 2011/2012:

Aktivitet	Tidspunkt	Deltakere	Ansvarlig	Kommentarer
Møte i miljøråd	Februar	Miljøråd	Ingjerd	Gjennomgang av personalets evaluering. Videre plan for grønt miljø og resertifisering
Henge opp fuglekassene med web-kamera	Uke 8	Alle barna	Arnt og en fra Frydenberg	Barna må være med og se på
Møte i miljøråd	mars	Miljøråd	Ingjerd	Bli enige om hva vi skal satse på å så i kjøkkenhagen. Hva skal såes inne og hva ute
Få oversikt over frø og plantejord	Uke 11		Ingjerd	Kjøpe inn det vi mangler
Så frø inne	Uke 17	Alle barna	Personalet på hver avdeling	Barna sår noen frø inne; tagetes. Sår noe i glass med bomull slik at barna kan se hvordan det vokser; blomkarse, solsikke, ringblomster
Sette opp rutiner for vanning av småplanter	Uke 14/15 avdelingsmøte	Personalet på hver avdeling	Tone, Arnt, Ingjerd	
Tur med 4er gruppa	Uke 16	Barn født i 2006	Ingjerd	Drar til Lundamo på gårdsbesøk, se på kyllinger, høner og lam.
Legge eggene i rugekassen	Dagen etter henting	Barn og personale	Ingjerd	
Søknad om re-sertifisering	Uke 17/18	miljøråd	Ingjerd, Tone, Arnt	Gjøre ferdig søknaden om re-sertifisering.
Dugnad	Uke 19/20	Foreldre og personale	Lisbeth + miljøråd	Spa opp potetåker og spa inn kompostjord, plukke ugras
Sende søknad om re-sertifisering	Uke 20	miljørådet	Ingjerd	
Spa kompostjord inn i matjorda	Uke 19/20	Barn og personale	Personalet på hver avd.	La barna se hvordan vi bruker kompostjorda som er modnet
Kjøpe kyllingfor	Uke18		Ingjerd	
Kyllingene klekkes	24.og 25.05.11	Barn, foreldre og personale		Invitere de andre avd. slik at de får se
Sette poteter	Uke 20	Barn og personale	Personalet på hver avd.	Alle barna få være med å sette potetene i jorda
Prikle tagetesplanter	Uke 20	Barn og personale	Personale	Småplanter vi ikke bruker på bhg, kan barna få med seg hjem
Så ute; gulrot, sukkererter, blomkarse, solsikker	Uke 20	Barn og personale	Personalet på hver avd.	Lage/kjøpe noe som klatreplantene kan klatre på/henge over
Møte i miljøråd	Uke 21	Miljøråd	Ingjerd	Evaluere og samsnakke om hvordan alt fungerer, Plan for sommeren
Sette ut tagetes	Uke 22	Barn og personale	Personalet på hver avd.	
Prikle	Uke 23	Barn og personale	Personalet på	

gulrotplantene			hver avd.	
Levere kyllingene på Lundamo	Uke 26		Ingjerd leverer, Arnt vasker	Vaske og sette bort kyllingburet sammen med barna
Vanne småplanter ute og inne	Hele sommeren	Barn og personale	Personalet på hver avd.	Finne løsning for vanning i sommerferien
Plukke ugras rundt bærbusker og i blomsterbed	Juli og august	Barn og personale	Personalet på hver avd.	Få med barna og hjelpe dem til å passe på busker og planter, se forskjell på ugress og nytteplanter.
Plukke rips, solbær og sukkererter	August, september	Barn og personale	Alle	Lage syltetøy og finne forskjellige ting å bruke produktene til.
Starte prosjektet "100 meter skogen"	september	Barn og personalet	Hele personalet	Besøke området vårt ukentlig gjennom hele året.
Ta ned og rens fuglekassene	Uke 37	Alle barna	Ingjerd	Avslutning på ruge/kyllingperioden
Tema: kompostering, resirkulering av avfall	Uke 38/39	Barn og personale	Tone, Arnt, Ingjerd	Avfall- og komposteringskurs for nye (og "gamle") barn
Plukke poteter, potetuke	Uke 40	Barn og personale	Personalet på hver avd.	Lage forskjellig mat av poteter, poteteater, potet-trykk, eventyr om poteter
Plukke gulrøtter	Uke 41	Barn og personale	Personalet på hver avd.	Spise gulrøtter og lage mat av dem sammen med barna
Forberede bruktmarked og internasjonale uker	Uke 41	Personale og foreldre	Foreldreutvalg og personale	Lage invitasjon til foreldre
Internasjonale uker	Uke 42 og 43	Barn og personale	Personale	Presentere landene vi har representanter fra på avd. – Norge og Guatemala
Ta sammen vanningslanger og rydde før vinteren	Uke 43	Barn og personale	Tone, Arnt og Ingjerd	
Bruktmarked	Uke 44	Barn, foreldre og personale	Foreldreutvalg	Selge varer til inntekt for fjernadopsjonsbarn i Guatemala
Evaluering av kildesortering; barn og personale	Uke 3	Personale, avdelingsmøte	Tone, Arnt og Ingjerd	Dele ut evalueringsspørsmål til personalet og barnesamtaler.
Kjøpe byggesett til 2 fuglekasser	januar	Ingjerd	Ingjerd	Bygge fuglekassen sammen med barna
Møte i miljøråd	februar	Miljøråd	Ingjerd	Gjennomgang av evaluering og nytt prosjekt for re-sertifisering
Henge opp fuglekassene på barnehagen	Uke 8	Alle barna	Arnt og Ingjerd	Barna må delta og se. Innledning til ny ruge/kyllingperiode. Sjekk at webkameraene fungerer og at det er bilde på tv-en inne.
Henge opp fuglekassene i Bekkvollaldalen	Uke 8	Barn og voksne på Frydenberg	Ingjerd	Finne egnede trær og henge kassene opp i sammen med barna.